

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávník: Prejkmurszka evang. snyorija.

Cejna na cejlo feto 20 din., v zvönsztvo 30 din., v
Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo posilati.

Naprejplacilo gorivzeme vszáki ev. düh. i vucsitel.

Nas 'Zinat.

Po dügom, szkrbnom pripravljani je 'zinat vküpepozváni, steroga náloga je nasoj cérkvi nõve zákone dati. Na pôti szo sze vzéli ocsevje 'zinata proti Novomi Vrbaszi. Nasa snyorija je 12 poszlancov odebrála, z-tê 6 dühovnikov i szamo 1 nõ dühovnik szo vzéli na szêbe düge pôti trüde, szo bilí gotovi aldüvati cât i môcs za cérkev naso prevecs znamenito delo 'zinata. Nasi poszlanci szo z-tála 'ze áprila 11-ga sli z-dömi, naj 12-ga v-zörje vszi vküpebodemo v M. Szoboti. Iszti dén navécsar szmo sze pripelali do Zagreba, gde szo nasz csakali Dr. Popp snyör, pokázali nisterne nam znamenitoszti toga lépoga hrvatskoga várasa, pôzvali nász k-szvojemí gosztolübnomi sztoli na vecsérjo. Goszpá snyöröva szo sze obilno poszkrbeli za nase telovno otávlanye, pokreplený na cêlo nočno potüvanye. Keszno vecsér szmo sli dale. Na pôti eti-tam szo vecs i vecs poszlancov pridrüzi k-nam. Tak szo pelamo szkoron nepretrgnyeno do vécsara drügoga dnéva.

Na stácii Novoga Vrbásza szo nász lübenívi ravnitelje z-autojami csakali. Po dügi, süroki i ednáki lépi vilicaj szmo sze pripelali do cérkvi i farofa, gde nász je cérkevne krajine predszeniksztvo: Wágner G. Adolf i Dr. Roth Vilmos, z-toplim pozdrávlanyem i z-radosztjov prijelo gori. Potom szmo razíslí vszáki na szvoj kvarteo k-prijaznivim famílijam Vrbászke fare. Vecsér isztoga dnéva szmo vu dvoráni kasine vküpeprisli k-vecsérji i k-medszebnomi szpoznávanyi.

Na drügi dén od 8—19 vöre je dr'zana predkonferenca, na sterój je tanacsüvanya réd,

po Dr. Popp snyöri vküpeposztávleni, razprávlani, takdj oszobna pitanya csesztnikov i rázlocsní komiszij.

Szunce toplo, szvetlo i obilno küsüje z-szvojimi trákmí zemlô áprilisa 15. Tô je te ôszvetni dén 'zinata. Po vilicaj z-híz zásztave viszýjo. Velika vno'zina szo vála po 8-moj vöri proti ev. cérkvi. Ocsevje 'zinata vu farofi prihájajo vküpe Ob 3/4 vöri Dr. Popp. Turek, i Luthár dühovnicke idejo po králevszke vláde zásztöpnika. Ob 9 vöri szo oglászýjo zvonöve vu vszê ev. cérkvaj országa. Po 1/4 vöre trpécsem zvonenyê ocsevje 'zinata idejo vu lépo osznázeno cérkev, stera je 'ze nabito napunyena. Vu nyê ogengaszilci dr'zýjo précimbnö sztrázö. Zacsne szo bo'za szlüzba z-peszmov: »Hodi k-nam bo'zi düh szvéti.« Stírje dühovnicke sztöpijo pred oltár, naj edem za ovim Bogá molijo po szrbszkom-, nemskom-, magyárszkom-, i vendszlovenszkom jeziki. Po khorusnom szpévanyi szo bácskaiszki snyör Wack P. szvéte recsü. csteli gori (Mt. 5, 13 18) i pravili apostolszko verevadlávanye. — Po zmöznom szpévanyi Luthera peszmi: »Trdi grád je nas Bög zmözni«; szo Dr. Popp zagrabecski snyör sztöpilli na predganco i szrdcá gibajöcso, düse dramfajöcso prelêpo ôszvetno predgo meli poleg I. Petra 2, 5—8. versusaj popiszanoga teksztusa. Vu predgi szvojoj szo dühovnicke, presbitere i vsze verníke na szkúpno zídanye cérkvi pozáváli i opomínáli. 'Zinata ocsevom — tak csütim — tüdi vorcan pokázali pri prinásanyi zákönov z-tém nasvesztsävanyem; »Drügoga fundamentoma niscse nemre djáti zvön toga, kí je djáni, kí je Krisztus«. Dr. Popp snyöra predga i predganye je preveliki nászlad melo na vsze verníke i posz-

lŰsávce. Po genlivom szpĕvanyi dupliskoga kvarteta szo Wagner predsxednik molĭtev i blagoszlov pravili i zatĕm sze je ōszvetna bo'za szlŰzba z-obcsnov peszmov dokoncsala.

ZdĀ sze je zacsnola ōszvetna szejā 'zinata. Pri tom zgodovinszkom hĭpi cĕrkvi nase WĀgner cĕrkevní predsxednik z-genlivim szrdcom aldŰjejo hvĀlo Bŕgi, ka sze nam je toga dnĕva docsakati dopŰszto, Ny. Vel. KrĀli, ka je z-najvisisem ukĀzom mogŕcsnoszt nam dĀna k-dr'zĀnyi 'zinata, z-toplimi recsmĭ pozdrĀvlajo vsze gŕszte i ocseve 'zinata. — Vszĭ nazŕcsi bodŕcsi gŕrisztĀnejo i krĀlevszke vlĀde zasztopnik, Dr. Mihalj Marĕetiĕ gorĭprecstĕ krĀlevszki ukĀz. Zatĕm WĀgner od-prĕjo 'zinat, steri z-74 kotrig sztojĭ. Po verificiranyi mandĀtov i konstatiranyi zmo'znoszti szkncsanya je 'zinat odĕbrao predsxednikē i csesztņike. Za cĕrkevnoga predsxednika szo zebrĀni WĀgner G. Adolf, za szvetszkoga Dr. Roth Vilmos; za cĕrkevniva podpredsxednika SchĀfer Lajos sarajevszkoi-i Dr. Popp Filip zĀgrebecski sinyŕ, za szvetszkiva podpredsxednika Dr. Steinmetz JĀnos okro'z. szod. birŕv i Dr. Wolf Jo'zef vrĀcs, kĭ szo vszi taki doli djĀli priszĕgo. RĀvno tak szo odebrĀni 3 cĕrkevní i 3 szvetszki zaperņiki. ZdĀ Dr. Roth predsxednik dugsi lĕpi govor dr'zĭjo. Potom vu imĕni vesz nasega evangelicsanzkoga lŰdsztva dĀjo lojalnosztĭ naznanenye verne podĀnosztĭ krĀli i domovini i na nyihovo porĀcsanye 'zĭnat pozdrĀvlajŕcse telegrĀfe posle Ny. Velicsanztvi, vlĀdi i miniszteri vere. — Vu imĕni szlovacski evangelicsancov szo 'zinat pozdrĀvlali Starke SĀmuel sinyŕ, vu imĕni kalavinszke sinyorĭje Weimann Peter dŰhovņik, vu imĕni NoveszĀdzskoga pravoszlĀvszkoga pŰspeka, Dr. Irenej Ćiriĕ prota Vuĕeniĕ. PozdrĀvljanye zahvĀlĭjo predsxednik Dr. Roth. Piszmena, ali telegraficsna pozdrĀvlanya vsze precstĕjo gori, stera szo malonĕ z-cĕloga szvĕta prisla. PozdrĀvlanye szo posz-lali 'zinati;

Z-LitvĀnije Dr. Irbe pŰspek, Oberkirchenrat Berlin, Kirchenpresident Dr. Wehrenpfennig Gablonz, Csehszlovaska pŰspekĭja Bratislava Zoch pŰspek, Oberkirchenrat Wien (Dr. Capesius), polszki pŰspek Dr. Burcshe, Dr. Raffay pŰspek Budapest, erdĕlyszki pŰspek (Rumunĭja) Dr. Teutsch, Dr. Pechnnann BajorszkiorszĀg, Dr. Ihmels Dresden, Luther Konsistorium Dresden, Estlandszki pŰspek, Amerikan Lutheran Council (Dr. Morehead New-York), svĕdszki ĕrsekpŰspŕk Dr. Sŕderblom-UpsĀla. Protestantizem branĕcse drŰst-

vo Schweitz, GusztĀv Adolfa DrŰstvo Leipzig, Barun RadvĀnyszki inspektor szkŰpne ev. cĕrkvi na Maďzarszkem, Bacskaiszki velĭkĭspan, Dr. Kraft poszlĀnec, Weisz KĀroly bivsi krajĭnszki predsxednik, Dr. Schneider Wien, (bivsi beogradszki dŰhovņik) Dr. Schmidt sinyŕ v BratislĀvi, Dr. Pŕlchau pŰspek z Lettlanda.

Predsxednik Dr. Roth szpoznĀvajō programm 'zinata, ka za dĕla sze morejo odpraviti, kaksĭ zĀkoni sze morejo prĭnesztĭ, steri pa szamo li teda bodejo na blagoszlov cĕrkvi nasoj, csi nase ev. lŰdsztvo szkŰpno bode sztalŕ za szvojimi voditelmi. OdebrĀne szo escse poszebne komisĭje, dolocseni je dnĕvni rĕd prĭsesztņoga tanacsŰvanya i potom szo Wagner predsxednik z-molĭtvov i blagoszlov dĀnyem prĕcimbno szejō zaklŰcsĭli. Potom je bankett bio, na sterom ĭi je okoli 250 bilŕ nazŕcsi i vecs lĕpi pozdrĀvov je bilŕ csŰti.

Ob pol 7 vŕri je vu cĕrkvi ōszvetna vecserĀsnya bo'za szlŰzba dr'zĀna. Cĕrkev je pĀli nabito napunyena. Po obcsnom szpĕvanyi i molĭtvi szo Wack sinyŕ razprĀvlali velĭko problemō trp-lĕnya. Zatĕm szmo meli szrecso poszlŰsati takse szpĕvanye, kakse je li rejtkogda szamo vu velĭki mĕsztaj mogŕcse poszlŰsati. „Kommet-kommet Alle . . .“, Albert Becker-a pŕ vŕre trpĕcso kanta-tĕjo, vu sterōj zmĕsani khŕrus, 'zenszki khŕrus, moski khŕrus, decĕ khŕrus, soloszpĕvanye, mu'zike i orgole premenyĀvno i szkupno szmo poszlŰsali i nam je angelszkoga szpĕvanya obcsŰnoszt darŰvana. TĀ peszem je ob prilĭki 400 lĕtnoga Luther ōszvetka komponĭrana i obrpvim popĕvana. Cĕlo prestĭmanye i zahvĀlnoszt Rick in'zenĭr dirigenti, Sauer organisti i vszĕm, ka szo nam takse nepozĀbleno nebeszko v'zĭvanye szpravili. Po vecs mu'zĭkĀlnom naprĕdĀnyi, po khŕrusnom i obcsnom szpĕvanyi je z-vrĕlov molĭtvov dokoncsani tĕ vecserĀsnyi ōszvetek.

Po vecserĭi isztoga dnĕva szo vu kasĭni Dr. Saria Balduin beogradszki vszeucsilicsa profeszor, archeologus meli napredĀvanye *od indasnyi krsztsanzski szpomenkov na BalkĀni*. Dr. Balduin szo beogradszke ev. fare vrĕla kotriga.

Āprĭlia 16-ga je 'zinat razprĀvlanya nadal-jĀvao i 17-ga je prvā szejā 'zinata dokoncsana. Nase cstĭtele vendar nĀjbole bode intereszĭralo, ka je 'zinat vu 14. ŕ-i nase sinyorĭje vu dvĕ krajĭni vtĀlao notri: vu zĀhodno i zhodno krajĭno. K-zĀhodnoj krajĭni szlĭhsĭjo: hrvatska, szlovenszka, prekmurszka, bosznĭanszka, szlavonszka sinyorĭja. K-zhodnoj krajĭni szlĭhsĭjo Szĕrbia, BanĀtszka,

Bácskaiszka síniorija. Záhodna krajína 57,000, zhodna 62,000 dūs racsúna.

Té dén vecsér je vu cérkvi znôvics pobožno naprêdávanye bilô. Obscno, khorusno szpêvanye je krôzilo ona lêpa naprêdávanya, stera szo té vecsér 3 dühovnicke meli: Binder z-Nove Pazove, Baron z Maribora i Sostaréc z Legrada. Offertoriuma je vküpe prislo pri tej ôszvetnosztaj na podpornico 6,380 dinarov.

'Zinata prihodnaya szejá v drügoj polovici augusztusa mészeca bode znôvics v Novom Vrbászi.

Dr. Roth predszednik zahválijo vszém, kí szo pri držányi 'zinata kakso moralno ali materiálno pomôcs aldüvali za nyegovoga nászahaja volo. Zahválnoszt i pozdrávlanye poslejo prekmurszkim verebratom, kí szo nê glédali tiszto, ka bi nász razlôcsiti melo, nego szo szejá držali onoga, ka nász od zacsétka mao vküpeprikapcsi! Wágner predszednik zvisávajo Bogá, ka nam je dühá jedinoszti podêlo i proszijo nadale nyegovo pomôcs, da mo mogôcsi na položeni grünt dale zidati, sztené goriposztaviti i cêlo delo pod sztrêho szpraviti na blázensztvo i blagoszlov nasemi cêlomi cêrkevnomi lüdsztvi. — Zatém prvo szejá 'zinata zaklücsijo. Ocsevje 'zinata zmolijo Goszpodnovo molitev i tak razidejo nezáj vu szvoje dôme.

Wágner Gusztáv Adolf.

Veliki i nenamesztseni zgübicsek je doszégno t. l. májusa 28. augsb. v. evang. cêrkev vu SHS, držávi. On dén je nanágli mrô Wágner Gusztáv Adolf cêrkevne krajine i 'zinata predszednik. Kamakoli je szégno nyegove nágle szmrti glász sztrsznenyá i boleznoszt i obszúnoszt je obszêla szrdcá vszém, kí szo toga velikoga mrtveca poznali. Kak szo szejá v-nasoj nôvoj domovini evangelicsanci cêrkevno organizêrali, vedno szpráviscse vküpeszprávlali, naso cêrkev szmo brezi nyega niti nê mogli i znali miszliti. Kak eden ocsa nad dobrôtov deteta szvojeja, kak vereá safar obri na nyegovo szkrb zavüpanoga kincsa, tak je verôsztüvao z-lübéznosztjov i z-cêlim podányem nadpriložnosztjov cêrkviv nase.

Malo lüdi jeszte na zemli, kí bi 'zítek i szpunyávanye dúžnoszti, tak ômurno vzéli, kak je tô te pokojni vzéo. — Dvá lübezníka je meo,

sterima je cêlo szvoje znánye, 'zítek i delavnoszt poszvéto i gori aldüvao: mati Cêrkev i familia. I kêm szejá je bole povnožávála szkrb i delo, z-sterim ga je maticêrkev obtêzila, tém menyê vrêmena je zislo za familie szkrbnoszt, stero je nateliko lübo i stera ga je tak globoko lübila: za tüvárisico i deco.

Vu kom tak velika vnožina lüdi iscse radoszt, ka telike odvrné i vkraj vlecsé od ômurne dúžnoszti, od hasznovitoga dela szpunyávanya, szvetszki nászladnoszt v'zívanye, tüváristva razveszeljávanye, szo pred nyim nê mele vrêdnoszt. Nyemi je szamo delo szpravilo radoszt i csi je 'znyim kak nájvékso szlúzbo mogao doprineszti szv. materi cêrkvi, szejá je za blájzenoga obszúto.

Veren delavec je bio vu goricaj goszpodnovi, vu velikoj, lêpoj gmajni szvojoj, gde je od vszê globoko lübleni i visziko postüvani bio od zacsétka csészti do szmrti, stera je tak na nágli prisla i nezaceljeno rano vdárila na szrdcáj verníkov ino je je z-túžnov 'zalosztjov obszêla. — Csi je bár meo pomocsníke, cêlo funkcio je mogôcse nájráj szam odpravo, obrüdjéni, vu môcsi pomenkani, je odpravo riszálzsko cêrkevno szlúzbo Bo'zo, vise 250 verníkom je szam obdêlo vö Krisztusovo vecsérjo.

Kak glavni sínior je vu prvêsoj vorgszkoj matericêrkvi merodájni môž bio. Pri bácske síniorij je példni réd držao, vu szpráviscsaj (gyü-lêsa) je vrêli delavec bio i gda szejá Bánya krajine püspekíe sztolec v-1918-tom leti szprázno. Pôleg Raffaia pa Szeberényia je on bio trétji kandidánt.

Po dokoncsanyi szvetovne bojne je on pôsztao Jugoszlávie evang. szv. m. cêrkvi ober vszê szejá vise pozdigávájôcsi vezér. Z-cêlov mocsjôv je na tom delao, naj vjedinati more vsze mocsí, ár je li tak vido nase szv. m. cêrkví prísesztnoszt i gvüsnoszt, csi vszi evangelicanci z-lübéznoszt i ramov bodejo vküpprikapcseni, kak edne materé szinôvje, edne ovcsárnice pokorne ovcé. Velika 'zaloszt nyemi je trá-pila szrdcê, ka szo szejá szlováski verebratje v-zôszebno organizácijó zdrúzili, ali záto je je nadale, kak vere brate szrdcá lübo i z-prvêsimi szlovák prijátelmi szejá na tom trüdio, da 'znyimi vu vezálji osztáne i med obema organizácioma intenzívno prijátelsztvo i závezek vtrdi.

Tém vékso radoszt je obszúto v-tom, ka szo prêkmurski verebratje 'znyimi vküp osztano-

li i nê szo sze dáli ni na vábne recsí, ni na prisziljávanye odlócsiti, z-kêmi szo v-medszebnoj veri, vu medszebnom boji i trplényi do etiga mao vküpprikapcseni bilí.

Na 'zinati, steroga je on naprê pirédo i vu 'zítek posztavo je vszákoga z-lübéznosztjov príjao. Ali z-nájvéksim blájzensztvom je te napunyeni, gda je prékmurszki vendszlovenszki gmajn cérkevne i szvetszke poszlance pozdráv-lao, vidócsi nyí ômuren i vréli právde nasztávlajócséga dela nágib i pozványe, stero ga je vu szrdci globoko obhodilo, gda sze je ogvüsaó odtoga, nakeliko szo vendszlovenszki bratje globoke vere, radi vu církev hodécsi, na áldovnoszt gotovi i z-kak velikim podányem sze dr'zécési szvoji ocsákov drágoga vadlúványa.

Na 'zinati je vszáki szpoznao ino sze ogvüsaó od Wágner Gusztáv Adolfa zevsze sztráni obhodne, prakticsne, globoke znanosztí, prezmete potrplívosztí, fino obcsútnoszt, lübézní puno znásanye, veliko lübézen do szv. m. církví, stere dobre lasztnosztí szo nyega predesztinêrale i za vodítela, za voja forácsale. Ali 'zalosztno szmo tüdi vidili, ka veliko, za vadlúványa neodvísenosztí, pravice, z-zvönêsnye sztráni, za dobroga réda i mirovnoga sztána z-znotrêsnye sztráni nadaljávajócséga bojüvanya delo je i nyegovo krepko môcs vtrló i jáko oszlabilo.

Szam sze je tüdi tózo, ka bi pocsinek potrebüvao. Ali dönok szmo sze nê szómnilí, ka bi tak hrtroma na vekivecsen pocsínek odhájao, i prék sze zoszelo v-ono blájzenêso domovino k-nebeszkomi ocsi nasemi, koga je z-tak velikov vernosztjov szlúzo. Lübléna família, postúvana gmajna, rodbina i nase domovine evang. szv. m. církví vu szírotínsztvo posztávleni máli sereg, líki brezi pasztéra bodócsé ovcé szkuzé tocsimo za nyega, kí je z-bojúvájócséga presztora vu obládavnoga sztópo. Jeli sztáne na meszto nyegovo, kí je nas Môzes bio, eden Josué, kí pripela naso szv. m. církev vu pravice i gvüsnosztí obecsano szvéto zemló?

* * *

Nyegovoga 'zítka zvönêsnyí polo'záj: naródo sze je v-1868 aug. 22-toga v-Kucurí, gde je nyegov ocsa vucsitel bio. Vu pét lét sztarosztí je v-szôszedni v-Vrbász prisao, gde nyemi je ocsa zaprva vucsitel, szledi pa velke obcsine notáros bio. Vere i církví lübéznoszt je kak osznávlajócsé deíte odrodítelov öröküvao. V-Vrbászi je szpuno lüdszko sôlo i gimnáziuma

4 szpódnýe zlócsé. Visji gimnázium je v-Szarvasi szpuno, vu 1886 je maturo (zrêlosztí) egzámén djao doli, 4 léta je v-Pozsoni bio theologus — potom sze je pa 2 leti v-Göttingi, v-Halli i v-Jeni (1890—1891) vcsio, potom je trí léta, kak hízni vucsitel bio. V-1894 julia 4-toga je za dühovnika poszvetveni po Sárkány Sámuel püspeki. 4 leta je v-Csabdi kak pomocsni dühovnik i hízni vucsitel; — v-1898. leti je v-Noviszád odebráni, k-Belohovszky Gábori, kak seniorátíni kaplan, v-1900 febr. 6. je v-Pázovo zebráni za dühovnika, ali toga leta junia 26. je v-Vrbász odebráni. 1911. je bácsni sinyör posztávlen, od steroga je 1923. odsztópo, da naj kak odebráni predszedník církevna dugoványa szpeláva i vodí. — V-1901 leti nov. 19 je sztópo v-hístvo z-zdá 'zalüvájócsóv tüvárisicov Oberländer Janka. Trôje decé je nihao 'Zuzi, o'zenyena Gräber Gézova, Gyüri vszevucseliscsa poszlühsávec, v-Drezdi i Hedvig.

Toga preminócséga je máj 25-ga bo'zizlak vdaro, i csi je bár gdate nazá k-szebi prisao, gúcsati je vecs nê mogao, dokecs je 28. v-pétek po poldnévi ob 1 vöri v-5-toj minuti vu Bógi vöpremino. — Tápo hránenye je májusa 30-toga v-nedelo po poldnévi odprávléno. Na szprévod szo prisli miniszterszki namesztník, 27 ev. i 6 reform. dühovnikov, vu velikom racsúni szvetszki csesztníci i z-dalêsnyí i bližányí krajôv vküp pridócsi evangelicsancov jezere.

BECKER MIHÁLY düh.

Szobotskoga Evang. 'Zenszkoga Drústva

25 lét prígoda (od 1900 okt. do 1925. jan. 10)
Szpíszano po goszpê Dr. SÖMEN LAJOSICI, rodj. medgyesi Somogyi Mária, drústva predszedníkojci.
(Nadaljávanye.)

Drústva dúg od 1911. do 1918. leta je vöplácsani. Potom je pa gmáni darüvani „Kúharova“ imenüvana fundácija za konfirmanduse osznávlanye dom, steroga szkrbi nosnya je tüdi na drústvo zavüpano. Februára 10. szo g. Tomkajca, gledócs na szlabo szvojo sztaroszt preszedníksztvo osztavili, na nyí meszto szo Dr. Sömenojca, za podpreszedníkojco g. Szepesi Gusztávova, za penezníkojco pa g. Nemcsójca odebráne. Od 1914—1918. leta trpécsa szvetovna bojna je, 'zalosztno, na nase

drústvo tüdi tú'zen nászhaj mêla. Potom je pomali znôva réd prisao na verszkoga 'zítka zbüdjenje, znôva szo notri szpelani z-lêpim odraszkom znasani posztni nedelni zvecsarki. 1917. okt. 31. na szvétek reformácije je tál vzelo Drústvo pri na Kardos Jánosa v-Norsinci narodjenja hí'zi gori posztávleni szpômenka táble odkritji. Dr'zalo je lêpe ôszvetke za deco bo'zicsne zvecsarke, szíromáke je podpéralo. Na ti ôsztávleni podporo je obrnolo i oni 500 koron, stere szo goszpá Árvai Henrikova darúvali ob príliki szvojega 1919. Nov. 17. vu Bôgi vöpreminôcsega túvárisa szpômenek.

Na 1918. okt. 16-tom gyülesi je tájnikszta delo na goszpô Ru'zaico zavüpano. V 1922-tom sze znôva zacne nasega drústva delo. Osznové sze Prêkmurszka Evangelicsanszka Sínyorija, vu stere sztolec szo nas viziko postüvani g. dühovnik Kováts Stevan, drústva bívsi tájnik poszadjeni, pri notri szpelávanyi je 'zenszko drústvo tüdi vövzelô szvoj tál.

Potom je znôva réd prisao na za bojne odpelani zvonôv znôva szprávlanje. Tak je 1922. áprila 1. szkoncsano novi zvonôv szprávlanye. Na potrêbne sume vküpprinesenyé je drústvo pobéranye áldovov szkoncsalo, z ednim je prvêso csanarino pozdignolo, na štero je velika potrêbôcsa bila ár je povszéd tó zaosztányeno dopuniti trbelo.

V „Deacskoga Dôma“ szkrbnosnyi, vödjenyi nase drústvo vu velikoj meri tál jemlé z oszobnim csinênyom, szpênezi i daril prinásanyem i kotríg z dnévnov szlúz'bov.

Vu lepô cvetécsem deli 1923. junia 22. meðzalnoshnim obcsütênyem szmo jemáli szlobôd od prijétnoga nasega goszpon inspektora Junkuncz Sándora, ki szo z-familiiovred v Ameriko odpotúvali. Priodhájanyi szo drústvi 4000 koron z tém porocsilom darúvali, ka té sume interes vszáko leto edno szíromasko solszko dête naj dobí. Za inspektora szo odebráni : za seniorátnoga Benkó Józef, za gmanjszkoga Vezér Géza, pri steri notriszpelávanyi je drústvo tüdi vövzelô szvoj primeren tál.

Szpomínanya vrêdno je drústva ono plemenito csinênye tüdi, ka nê szamo vu

szvojem krili razdeljáva vküp prísparane 'zukavce, nego i med drügimi gmajnari. Tak je 1923-tom Dol. Lendaszkój i Szlávceszkój 805 koron podpore dalo.

Hvále vredno delo odprávla 'zenszko drústvo vu tom, ka szamô szkrb noszi na oltára i cêrkvi vrédidržánye i pa escse z 'zívoga cvêtja korinami, odsztranilo je nepripravne i pobo'znosh tajécse papirne korine.

Lêpi nászhaj je doszégnolo drústvo pri 1923. leta zvonôv poszvecsványi. Zaprva je solszkoj deci narédilo bo'zicsa ôszvetek „Pasztérszko zmêno“, szledi pa na zvonôv poszvecsványa dén vecsér je kúncsno ôszvetno napredávanye dr'zalo z 'zívimi obrázki. Ovekivecsenya je vrêdno i tó, ka je vezdásnyi szrêdnyi zvon, ali szí med dvema nôvima toga ménsega 'zenszko drústvo szpravilo i nyega cêne veksi tál tüdi 'ze vöplácsalo. Vezdásnye szvoje delo pa celô na Diacskoga tóma osznávienye, zídanye trosi i veroshztúje, da verszki 'zitek vu vszê vesznicaj gmâne cveté ino sze k odraszki priblízáva Tó bi bila nakrátci nasega drústva 25 létna príгода.

Drústva vezdásnye vodszstvo z 5 létnim mandátumom od 1923 aprila 22-toga gyülesá szkoncsanyem je naszledüvájôcse:

Predszednikojca : Dr. Sömen Lajosica,
podpredsednikojca : Kardos Jo'zefova,
tajnikojca : Ru'za Ferencova,
pêneznikojca : Nemeç Jánosova.

Odborne kotrige :

Benko Jo'zefova, Dr. Bölcs Gynlajova, Dobrai Jánosova, Hartman Ferencova, Heklics Stevanova, Jarnevics Péterova, Lipics Jo'zefova, Peterka Jánosova, Schöck Samuva, Cserniné Vértes Etelka. Drústva vsze kotrige na vezdásnyem jubilátnom szpráviscsi ponúdíjo zmóznoga Bogá oliv líszst z onim zlátim napíszkom : *Díka Bôgi na viszíni, mir na zemli delajôcsemi lüdsztvi! . . .*

Potüvanye v-Stajerszkom.

Píszao : KOVÁTS STEVAN ev. sinyôr.

Vu vezdásnyem vrêmeni, gda potüvanye teliko féle zádevi má, sze vszáki tesko vzeme z-dômi i nê rad podá na nyé. Na g. Dr. Spa

nuth Leobenszkoga evang. sinyôra prijaznivo pozvanye szem sze dönok na pôt vzéo vu szôszedno Stajarszko, gde szo májusa 30-ga vu Grádzkom velkom kazalisci (színház) Luthera 'zitek dáli naprê, ali pa bole notri pokazali evang. mô'zje i 'zenszke. Juniusa 2. i 3. je pa szrédnya stajarszka ev. sinyorija dr'zála szvoj létmi gyülês. K-szôszedi szem sô i dönok sze mi je tak zdelo, da bi v-eden celô nôvi szvét prisao, nateliko szo tam celô drúge návade, nácsisi polo'záji. Predevszém sze pozna velika prosztôcsa vu gvantanyi i vu 'zivlênyi. Cslovek zaprva tak stima, ka sze lüdjê tam more bidti z-hrbtnyekom (háti zsák) porodijo. Brezi pogovárjanya rázlocsne sztáve lüdjê: csesztnici, prebráni goszpôdje i goszpê, escse i dühovnici na plécsaj noszijo szvojo potrešno brbrajo. Divata zgányanye ino kázanye, têla okincsanye z-prebránov nehasznovitov kincsnosztjov, náimre v-toplôcsi nasinyek obêsene cicemace, pôleg steri prszí odkrite ká'zejo, szo tam jáko jáko rêtka zobsztanscsina. Vsáki je prôszti i sparaven. Geto mi, kí na ednom gosztüvanyi, ali múlatsági edno cêlo veliko vrêdnoszt mámo segô nepremislenu potrositi, niti nemremo prerazmiti ino vervati, kaj tam prêk je edna vecsérja, z-sterov nász je gmajna kak gosztê pocsesztíla z-môcsajom krúha, z-krumpisove saláte i z-thêhe sztála. Pri ednom vecserásnyem goricstenyê, stero je vu velikoj ostarije presztranoj dvoráni, gde je više 300 gôsztov bilô nazôcsi, szta dvá pivnára (pincéra) nalehci folgala vöobszlü'závanye gosztôv. Stajarcov sparavnoszt bi nam prêkmurcom lehko na peldo szlüzilo, náimre onim, kim je nájvéksa szkrb tó, kak bi mogli drúge vu prebránom gvanti prehititi, kí csloveka li pôleg gvanta szôdijo, tak da bi nyemi tá dála právo vrêdnoszt i nê jákosztnê, dühovne lasztnosztí.

Ka sze grádzkoga naprêdávanya dosztája je z-zisztinom lépo, inpozánsno bilô. V-Nemskom szo je 'ze vecskrát naprêdáli, ali v-Oesterájchi zdá obrvim. Grádzsko veliko gledaliscse sze je szploj napunilo, za vsztopnino kárte szo hitro zmenkale, tak da je li po protekcii mogôcse bilô edno-edno za prebránêse gosztê zadobiti. Vu jáko lépom naprêdányi szo notripokázali cêli Lutherov 'zitek. Kak máloga solára, gda je escse kak popêvajôcsi diák od híze, do híze hodo, potom szmo vídli Luthera, kak baráta v-klôstri; tam prezivleno znotrêsnye dühovno

bojüvanye. Jáko szrdcé obhodno je bilô 95 djátk na Wittenberszke dveri gori pribíjánya pokáz. Vidili szmo Luthera vnogo trplênya, pregányanye, zdrzno bojüvanye, pri sterom nyemi je jedino lépi famíliszki 'zitek dao otávlanye i vedrnoszt. Nájbole düso obhodécsi je bio on pokáz, kak je Luther prêkdao szvojim vernikom na nemski materni jezík ponyem doj obrnyeno szv. píszmo, biblio, od steroga szo navdüseni vernici od dühovne radoszti pobüdjeni, zacsnoli popêvati: »Trdi grád je nas Bôg zmo'zni« peszem. Na stero szo posztlüsávcí gledaliscsa vszi gori sztanoli i dvá versusa sztojécs popêvali.

Pred 30-timi létmi je v-Stajari escse komaj bila evang. gmajna. Dneszdén trí sinyorie jesztejo, jedino v-szrédnyoj stajarszkoj sinyoriji 23 ev. gmajn jeszte. V-Grátzi je pred 30-timi létmi szamo do 400 ev. düs bilô, dneszdén ji više 9000 jeszte. Jeszteta v-nyem dvê ev. cêrkvi, 3 molitvárnice i 5 ev. dühovnikov. Vu vezdásnyem sinyôrszkom gyülêsi je pá povnô'zani gmajn racsún, ár sze je od Brucka gmajne dotêsnya filia Kapfenberg odlôcsila i szamosztojno gmajno nasztávila. Tô je vszegavêcs veszeljá pun dogotek, ali escse prijêtnêse je. ka povszéd, gdetá szem hodo lépe, nôve cêrkvi i farofje glászijo razsürjávanye evang. szv. m. cêrki i díko Bo'zo. Tô szo szvedôsztva, ka sze nê szamo v-racsúni povnô'závajo, nego vu szrdcáj vernikov láda 'ziva vera, vadlúványa lübézen, tak z-delom, z-áldüvanyem szvedocsijo vernoszt k-evangelicsanszkoj szvojoj szv. materi cêrkvi.

To drúgo znamenito delo je, ka vu 23-ti gmajnaj vu vszákoj v-nisternoj v-velkom racsúni 'zivêjo odnász tá odszeljeni nasi vendszlovenszki verebratje. Dvâdvajszeti dühovnikov pri szpoznanyi mi je z-veszelim glászom naznanilo, ka vu nyihovi gmajnaj tüdi jesztejo szobotsanci, tó je tó prêkmurci (nasi lüdjê kamakoli idejo tak práviyo, ka szo od Szobote kraja). Jedino Weizi dühovnik, kí je szledi prisao nê naglászo ka bi nêo prêkmurszkoga verníka. Ali kak szem nyemi naprê prineszao govorécsi: tak sze vídi ka jedino oni nemajo odnász tá priszeljeni gmajnarov, je z-radosztjov trdo, ka i v-nyegovoj gmajni tüdi jesztejo, i rad je, ka szem ga opômeno, ár bi rávno ednomi z-Szobote Horvát imenüvanomi nyegovomi gmajnarí trbelo edno szvedocsansztvo od glavársztva, na stero je mené proszo, da nyemi je szprávim. Szledi sze je i tó razvedrilo, ka je té Horvát nê z-Szobo-

te, nego z-Nuszkove, Gornje Szlávecske fare.

Med nazápotüvanyem szem pítao g. Dr. Spanuth sinyôra, kak sze znásajo v-Stajari nasi szlovenye? „Nikse to'zbé nega na nyé.“ je pravo — i jáko je radi mámo, ár szo vréli delavci pascslivi, szkrbni lúd'jé, radi hodijo vu církev. Na katholicsanszke prekmurce, náimre odszpôdnyega kraja z-dolincov i tak zváni markov priszeljeni je pri oblászti doszta to'zbé, „pijánci szo, szvajüvni, radi sze b'ijejo“ i. t. v. Etakse dobro szvedocsanszto szmo dôbili od vu tühíni 'zivôcsi nasi verebratov na postenyé nasoj evangolicsanszkoj veri.

Pred sinyôrszkim gyülêsom je v-Fürstenfeldi gmajne velkoj dvoráni verszki vecsér dr'záni, gde szo solszka deca versuse deklamálivali i szpêvni khorus je popêvao, g. D. Koch bécsinszke theologie profeszor je pa jáko návucsno i prijétno naprêdávanye dr'zao od ruszoszki verszki razmér.

G. dr. Koch je 'ze vu szebi eden 'zeniáliski m'ôz. Prôszti kaplan je bio pri zacsétki szvetovne bojne, szamovolno je k-vojszki sztôpo, zarobili szo ga i kak ruszoszko ga zaroblenika vu szovjetszko armádo vtálali, gde szo ga na teliko polúbili, ka je divizie generális grátáo 'znyega. Meo je priliko viditi i szpoznati ruszoszki polo'záj i sztávo, od steroga je prêk 3 vöre neprehényano dr'zao veliko nále'znoszt büdêce naprêdávanye i szpoznávanye, tak da bi ga celo nôcs do gojndne szrcá radi poszlúhsali.

Zaprva je od ruszoszke revolucie groznozsti gúcsao. Gerinadrasztsena, nezvúzdana z-britkosztiov napunyena vno'zina je robila, vmárjala. Szedemdeszét evang. dühovnikov szo tüdi vmôrili. Potom je od ruszoszke szúkesine i gláda pomora, k-koncovi pa od szovjetszko ga prôtiverszko ga ravnanya gúcsao. Cérkvi, klôstre szo vöporobili i bolsevikov glavni cíl je bio z-lúdsztva szrdc verszko obcsüténye celô vö sztrêbiti. Té cíl szo hvála vísnyemi Bôgi nê mogli doszégnoti. Pravoszlav vadlúvanye sze bár rúsi, nyega szprhnyéni sztebri sze rozpúsztsajo, meszto szlêpe vere, stera je brezi vszega znotrêsnýega dühovnoga zdr'zétka bila i szamo vu zvônêsnyi ceremonijaj, vnôgom poszti, popév i cársztva dícsenyi, vu bucsehodbaj, satrúvanyi, pôleg návade kázala i môtilla verníkov vnôge jezere, kí zdâ od szlêpe vere môtinoszti razvédreni tém bole lúbijo evangéliom, z-steroga Krisztusa právi návuk szpoznajo. Biblio rászür-

jávajôcsa tíváristva szo nigdár nê teliko biblij ôdale, kak dneszdén v-ruszoszkom országi, tak da sze krepko trôstamo, ka nase evang. vadlúvanye tam z-velkimi sztopáji naprê tere. Tak bode, kak je tó te veliki reformátor 'ze naprê nazvêszto: „Rêcs Bo'za osztáne vszigdár, nyé niscse nemre prôti.

Tak naj bode! . . .

Szpomin z-Titán Károlya v-Lassnitzhöhi

V-22 tom leti sztarozsti premínyenoga mladénca. 1926. april 2.

Zbüdjáva sze znôva z-zime szna krajina,
Zácsa rászti lísztje, cvêtje i travína;
Mlácsno vetrôvje od poldnéva prihája,
Vu dúi, téli nam nászladno nagája.

Ali nase szrdcê sze neobeszeli,
Bolezen je trápi, glob'ko sze dreszeli.
Vsza nasa radoszt, trôst, blázeno vüpanye,
Tam vehne, porob je 'ze mrtvecse skrinýe.

Dalecs vu tühíni v-Lassnitz szanatori
Je vuszpán mladénc po teskom pomori.
Szprotlétja vetrôvje je peszem mrtvecsa,
Szkuzi sze i néba od velkoga plácsa.

Csi natúra ide na zimszki pocsínek,
Bolí nász szrdce, ka jo osztávi 'zitek . . .
Ali eti je vihér szmrti vekvecse
Doj vlomo popovjé, szprotolétja cvêtje.

Cvelo je i raszlo trôstapuno drêvo,
Radoszti, vüpazni nanyem lépo gnêzdo;
Vihér je doj vlomo 'znyega zdravo véko,
Nezvrácseno, grozno rano nanyem vszêko.

Grozna szmrt! gde jeszte pri tebi milosztsa?!
Zakâ vgaszis szvécsó, stera je gorécsa? —
Oh tí veliki Bôg, ki scsés nam dobrôto,
Zakâ nasz kastiga rôka tvo' tak krôto?!

Pri cvetécsoj vrszti oh zakâ zasztávis
Vedrni szvekel dén vu kmico posztávis?
. . . Kanaán je szamo li vu szenyi vido,
V-nyega zemlô notri, kak Môzes nêpriso.

Lübêzen, sztaranya, molbe szo vsze zaman,
Kak vandrarszki fítcesek odhája v-bôgsi sztan;
Trôst, namínyávanya . . . vsze vu grob odhája
Na meszti nyegovom sze kri'z, 'zaloszt nahája.

Mirovno pocsíva nyeg' obráz med cvêtjem ;
Vu meni vcaganyaboj, tak nedovêden.
Placsna peszem doní na szprévodi tú'znam ...
Pobito szrcé sze pôcsi, v-jocsi szú'znam !

Neszéjo ga .. vídim ... gori 'zalna szvécsa,
... Britko moje szrdcé obl'ze teskôcsa.
Szuzécs tál jemléjo ti szprevávajôcsi —
Otávnoqa bal'zama nenáidejôcsi.

Doj ga püsztijó ... jaj ! színek nas lübléni ...
Sztani, neodídi ! ... negovóri meni ! —
Necsúje materé pretesko plakanye ...
Ni ocsé, nê bratov i 'zlahte sztaranye !

Oh gde jeszte zanász Gileáda bal'zam,
Steri zvrázsi rano na szrdci vdárjeno ? !
Ali sze pa veke v-grob zapré na veke,
Na zemli, ni v-nébi trôsta vecs nebode ? !

... Ah dönok, dönok sze pa pri groba kmici,
Nebeszke díkke trák v-mojem tú'znam szrdci
Preszvêti pri vere poszvêti : mir trôsta,
Lübézen i vüpanye za ta pridôcsa.

Vszühsíjo sze szkuze, doli sze zbrisejo,
Pocsinek, mirovnoszt vu veri nájdejo,
Ár szo Bo'ze potí szkrovne, nezbrodjene
Za nász te dobre, nam neoznanyene !

Lübénosztí angel k-lübézni pripela :
Bláj'zeni je, kí lübi, koga lübijó !
... Nê je nebláj'zeni. csi bár glih oranyeni,
Ár de popolno, obilno oblônani.

Te trôsta angel vu nébo goriká'ze'
Vszém etak ercsé : ka je práh, pá práh bode !
Eti vu grobi li szamo práh osztáne,
Ali dúsa v-nébi vecsen szvoj dom nájde.

Na pávidénye nasz vera opomína ;
... Naj sze bár vküprzúsi têlo, bô sztrtina :
Te lübléne tam pá znôva gor' náidemo,
Gde sze 'znyimi ednôk v-díki vjedínamo !

Naj pocsíva tak práh ... pod tú'znim pokrivom,
Nôvo szprotolêtje zide z-nôvim 'zítkom.
Necsemurne szmrí 'zalca neobcsútím,
Csi vero, trôst, lübézen vu szrdci noszim !

FLISZÁR JANOS.

II. Prêkmurja szvetszki evang. znameniti mô'zje.

Berketova familia.

Berke János je jáko lübo eto szlovenszko lüdsztvo i nas szlovenszki jezík, brezi poménsá-vanya je prestímao dr'závnoga vogrszkoga jezika vrêdnoszt i potrêbcsino, z-ednim i nemskoga liki práve zevcsenosztí vretino, ali sovíniste je szkvar-jüvao. Gda szo veszníc iména magyarizêrana, je pravo : »nê odzvôna, nego vu dúi trbê z-dobro bodôcsnosztí nasztávlanyem k-domovini prikapcsiti, pride vrêmen, ka sze tá iména zavr'zejo i znôva prvêsa gori vzemejo.« Pri imén preobrnenyi je pravo : »Sto ocsé i familie imé nalehci tá püszti, domovine lübézen tûdi hitro doj szébe sztepé.« Vu doszta dugovánaj, tak da bi napré vido, je proroküvao : ka nazá prído pregányanya vere vrêmena, — cêrkevni csesztníkov li naturijálna plácsa je sztálna, — pênezi zgübjjo vrêdnoszt, — sztálna vrêdnoszt je li zemla, — vrêdnosztí papérje, akcie (részvény) banke szo nê sztálna vrêdnoszt. I vsze toga szmo sze 'zalosztno vcsakali. — Nê szamo ednôk je pravo : »Ruszia more pod cársztvom szpádnóti, Ausztria je 'ze na szmrí oszodjena, ár rázlocsne obcsútínosztí i jezika národe nê z-csednim prerazmênyem, nego z-'zeleznimi pantami dr'zí vküper, steri prvle, szledi z-erjávijó i pôcsijó. — Poprêсно vojne dú'znoszt je za nehasznovito dr'zao govorécsi : »Csi velka bojna vövdári, polojno jí obete'zá, 1/4 tao jí korrupcii sztôpi v-szlú'zbo, 1/4 tál pa za tühinszke interesse — za ti zmô'zni cíle nede dugo vojüvalo.« — Vsze tá proroküvanya szmo mí mládi, neobhodni lüdjé, za sálo dr'zali i bogme bi ráj bíli, csi sze nebi prigôdile i nyí poszledíc bremena nosztí nebi prisziljeni bíli. I lehko sze trôstamo, ka szo ta teskêsa escse odzaja. V-késznoj 80 lét sztarosztí je od kralá dôbo velki krônatní zláti odlikováná krí'z (koronás nagy arany érdem kereszt), od steroga szo li szamo ti znotrêsní nyegovi prijátelje ; Grof Széchenyi Tivadar i Pósfay bírôv znali, ka ga je odvônôti steo. Jedíno na teva dvá csloveka gucs je gdate kaj dao, na familie, ali drügi stímanye je nê poszlühsao. Z-szrecsnim histvom ga je Bôg blagoszlovo, tak da je vise 50 lét 'zivo z-lüblénov tívárisicov. 11 tero decé szta mela, z-steri je szamo 5 zadôbilo prisztaroszt i tê szo zvôn te násztarêse cséri vszi pred njegovov szmríjov szpômrii. Kak csüdo mámo imenüvati, ka je on, kak te násztarési vsze szvoje

brate i szesztre pre'zívao, tak tüdi nyegovo náj-sztarése dëte 'zivé nãdu'ze med nyegovoz decöv.

V-1906. máj 22. je v-Soproni pri ev. Lyceumi 1200 kor. fundáció nasztavo, stere interesi sze do 10—15 lét, ali escse du'ze k-sumi májo prilo'ziti, dokecs nateliko nenaraszte, ka sze 'znyé interesom ednoga tam vucsécsega mladénca sztrosek vu ev. konviktusi vö plácsa. K-steromi do v-prvoj vrszti jus meli nyegovi vnüki i tã pohodníki. 2. Csi táksi nebi bilô, vendszlovenszki dühovnikov szinövje. 3. Drügi vendszlovenszki mladénci. 4. Csi bi taksi nebi bilô „Vasi közép senioriátusa“ vogrskzi dühovnikov szinövje.

Tak je namëno szvojege plemena i vere szinom vcsenyé nikeliko polëhsati.

Toga velikoga dühovnika brat *Berke József* szobotski fiskális je nepozábleri cslovek pred prékmurszkim národóm, në szamo kak híresen fiskális, nego kak dobroga, míloga szrdcã cslovek, vrëli evangelicsanec i branitel szv. vere nase. Velko szpoznanye je meo pri vármegyövi i záto je doszta dobroga doprineszo za naso krajino. On je bio vu szvojem vrëmeni jedíni mó'z, za koga információv szo merodájni faktorje odprávlali prékmurszko ravnanye. Nyegova rôka je dalecs szégnola, nyegova rêcs sze je dalecs csüla. Z-dobrim tanácsom je obravnao, kí szo sze za to'zbé volo k-nyemi obrnoli, — csi je on komi tanácsívao, ka de sze bögse vözglíhati, tisztí je në zdigno to'zbé. Vecs, kak polojno to'zb sze je vnyegovoj pizsárnici brezi szôda, z-zglíhanyem odpravilo. On je bio szíromákov zasztôpnik.. Csi bi Gancsevskí, Bratinszki i drügi veszníc sztári ocsevje gori szposztanoli, bi vnükom znali pripovedávati, z-koga podpéranyom szo pôdrli Bölínszkoga grofa, pá drügi Szapárya pri za grüntov volo zdignyeni to'zbáj, za steroga volo je pred tãmi në bio gráta persona. Trí cíkluse je bio orszacski poszlanec, gda szo grofevje vszigdár prôti nyemi bíli, 'Ze v 1848-om leti pri vogrskzoga orszacszkoga poszlansztva prvom odeberányi je kak mládi fiskális z-lëve sztráni (balpárt) zöcsi Szapári László sztárim grofom bio kandidát. Zagvüsno je dr'zao, ka de odebráni, stero je te sztári grof tüdi vido, tak da je pred odeberányem bodöcsi vecsér szposzlaó Berketi, ná nazã sztôpi i 4000 rãnski (szrebra, në seina) nyemi ponüdo za tã. Berke je zahválo ponüdbo i milosztivnómi grofi szposzlaó, ka szi z-szvoji lüdi norca nemre réditi, csi dobí, ali zgábí! Na gojdnó, kak szo sze volilci vküp csrédili, je Szapáry z-gráda vö

na oblok glédao i várao, ka odeberávcov nãvéksi tál na konyaj gëzdi k-odeberánya meszti. Bodonszke i püconszke fare mó'zje (odeberávci) szo na konye szposzeli i tak kre Berketa sli vôtomivat, vszáki málo zásztavo dr'zécsi vu rôki, ali jo pa za stil zaszarô potisznyeno majöcsi, ti drügi szo sze pá nakôlaj pelali. Te sztári grof sze je razpraszno i csemerno pravo : mojim plebánusom je në prislo napamet meni tákso parádio napraviti, kak szo tã evang. dühovnici Berketi narédili! Cëli dén je med velikim navdüsenyem teklo vôtomivanye, v-késznoj nõcsi je vö naznanyeno, ka je grof dôbo z-nisternimi deszetinami vôtomov, stero je szledi naocsivesznozst prislo i li tak bilô mogöcse, ka szo nisterne kre Ledave bodöcse vesznice pod kmice obrambov po dvakrát, trikrát prignéne vôtomivat, ka szo Berketovi odgvüsne obládnoszti opojeni, në vzéli napamet. Berke József je grüntao Szobotsko gaszo (Muraszombati Takarékpénztár) 1874. tom leti, štéro je prékmurszkoga národa tak lübléno pënezno szpráviscse bilô prék 50 lét, stera je v-növom politicsnom polo'záji Prékmurska Banka grátala.

Berke Mihály, Józsefa i nyegove 'zené Raffay Julianne, jedíni szin rodj. 1843. szept. 27. v Tesanovci, kí sze je na vérsztva znanoszst osznövo vö, je vu vérsztvenom táli : pri zemlé delanyi, 'zivíne, goríc i szadovenoga drevja gájenyi apostol i voditel bio Prémurszkoga národa i vérsztveni polo'záj je na vizsiko osznovlenoszst pozdigno. Ocsákov vere vrëloszt je öroküvao i vu verszki dugovánaj je tüdi ev. materé cërkvi nepozábleri bio. On je grüntao dneszdén lepô cvetécso szobotsko evang. gmajno i nyé sztálen fundament posztavo z-áldovnosztjov i neobtrüdnov delavnosztjov. Skoda, ka je vu nãbögsoj vrszti 'zitka szvojege pred vrëmenom vöpreminó i tü povrgao ocsákov szvoji örocáno na nepozábreno 'zaloszt prékmurszkoga národa i evang. cërkvi. 'Znyim je Berketova família vöpreminöla na Prëkmurje gledöcs. ár nyé escse 'zivocsi pohodníci, kí vu tühinszkom 'zivéjo, szo vecs në nasi.

Hrvatske sinyorije gyüles.

Na junius 5-i i 6-toga je pozvála vküp gosztolübna zagrabecka gmajna etoga leta s. gyülës. Pétega szo dr'zali dühovnici dühovnikov drüstva szejó, na steroj szo dokoncsali :

1) Konfirmanduskoga návuka vu cëloj pöponovnoj (isméttö) söli vucsénye, vucsenici vu

célom ponovnom vcsenyá vrémeni sze naj vcsijó konfirmáció i li te, gda tó sôlo szpunijo, püsz-tijó k-konfirmáciij.

2) Pri prilíki krszta sze rázlocsek má csiniti med krsztnimi roditelmi i med krsztsenya szvedokami, ti prvési szamo li morejo prostestánuski i nazôcsi bidti, ti drúgi je stosté lehko.

3) Za centralne kasze gorposztávlanye sze vszi mámo trüdití i bojüvati.

Vecsér je Bible vera dr'zána po Sostaréc i Dully dühovnikom. Te drúgi dén jun. 6-toga je pred gyülesom ôszvetna szlüzba Bo'za dr'zána, pri sterój prilíki je Ellenberger Po'zege dühovnik predgao i obszlü'zo vö Krisztusovo vecsérjo dühovnikom i verníkom. Potom je vu molitvárnici obdr'záni siny. gyüles. Po inspektora odprétja govori szo sze sinyôr szpômenili z-toga leta preminôcsi tüvárisov: Z-goszpon Wágner predszedníka, Ebersolt dühovnika i Bellai vucsitela, stero szmo sztojecscki poszlühsali. Za tém szo g. sinyôr gori csteli szvoje naznanenye z-steroga szmo sze znôva ogvüsali nakeliko sze trüdijo g. Dr. Popp sinyôr za szv. mater cérkev, nakeliko sze szkrbijo da nyé tesko sztávo poléhsajo. Céloga gyülesá tekáj je vu vküprazmenyi i lübézni pretekao doli. K-koncovi je obed bio, na sterom szo goszpé tüdi tál vzelé i tüvárisivanye oszvetnése vcsínile. Banket je zágrabecka fara dála na ti nazôcsi pocsaszsenye i z-sterim je pá dobro példo pokazala vesznícskim gmajnam.

Na vécsar je verszki familiszki vecsér bio, steroga szjávni punkt je May Celliszkoga dühovnika khinoképnó naprédávanye bilô z-Luthero-ovoga 'zitka. Chorusa popévanye je tüdi jáko prav bilô. Pri naprédávanyi je tüdi nazôcsi bio Kalud'zera sztaroverszki kath. püspek, koga szo g. sinyôr z-szrdcá toplimi recsmí pozdrávlali, na stero je té vu krátkom govorényi vönaznано szvojo simpatio proti evangelicsanzskomi vadlúványi.

TARCAJ.

Rázlocsni máli glászi.

Dühovnika zbéranye. Ljubljanszka evg. fara szi je Lang Jánosa odebrála zá dühovnika, kí szo do tegamao v Mramoraki (Banát) bill dühovnik. Lang János szo 'zinata nájmájša kotriga i nyihova navdüsená delavnoszt je v Mramoraki

tüdi blagoszlovlene sztopáje nihála. Bo'za miloscsa bojdi 'znyimi na nôvom meszti, da do tü tüdi blagoszlov mogôcsi bidti, gde z-edním k-nam bli'ze bodejo i naso deco tüdi bodo osznávlali vu veri i jákoszti!

Instaláciija. Juniusa 6. med bo'zov szlüzbov szo vzéli vö príszege Kováts Stevan sinyôr od püconszke gmáne novoga inspektora, Kühár Stevan poszesznika. Pri toj prilíki szo g. sinyôr lépo predgo tüdi dr'zali. Po bo'zój szlüzbi je ôszvetni gyüles bio, na sterom szo dományi dühovnik z-lübeznívimi recsámi pozdravili g. sinyôra, sinyoríje inspektora, g. Benka i nôvoga gmánszkoga inspektora. Sinyoríje inspektor szo tüdi z-toplim govorom pozdravili nôvoga inspektora. Nôvi inspektor szo potom obecsali, ka vrédni scséjo bidti na szvojo odgovorno csészti i z-céle mócsi szvoje bodo delali na gmáne dühovnom i telovnom naprédényi. Gmáne odebráni podinspektor g. Vljaj Ferenc szo zavolo betega né mogli bidti instalérani té híp. Bo'za milosztsa bojdi z-nôvim inspektorom, da blagoszlov bodejo cérkvi! Po gyülesi je lukulusni obed bio vu gosztilni Kühár Jánosa.

Szamovolni dári na goridr'zánye i razsírjávanye Düsevnoga Lízsta: Ocsek Stefan Gor. Morávci 30 Din, Krányec Ivan Varaždin 10 Din, Skalics Željko učitelj Morávci 50 Din, Persa Miklós Polana 5 Din, z-Murske Sobote Gorza Petrova, Fliszár Lajos, Jarnevics Peter po 5 D, Fliszár Stevan i Vezér Géza z-Martyánec 10—10 Din. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Živinski in kramarski sejmi v srezu Murska Sobota so radi močno razširjene škrlatinke do nadaljnega prepovedani.

V-Püconszkoj fari je na Prék-murszko Ev. Podpornico szledécsi áldov vküpnabráni: 1) mosnya na szvétek reformáciije je prineszla 103·50, 2) na Trikrálovo pri podpornoj bo'zój szlüzbi offertorium 300·73, 3) po vesznicaj nabráni áldov: Szebeborci 87·25, Andrejci 53·50, Krnci 34·75, Bokracsi 20·50, Moscsanci 69, Dolina 24, Lemerje 46·50, Brezovci 107·25, Predanovci 66·50, Polana 100, Puconci 224, Márkisavci 62, Vanecsá 70·75, Salamenci 51·75, Pecsarovci 25, Gorica 38, Pu'zavci 40, tak v-17-ti obcsinaj je vküpeprislo 1120·75; 4) vu cérkvi bodôcsi podporni ladicaj je bilo 2·35; vszevküp je tak dáno na Podpornico 1527·35 dinárov. — Morávszka fara 500 din., Krí'zevszka 680 din.,

V-Gornjoj Szlávecskoj fari : Pertocsa 63, Szv. Juri 55, Nuskova 63, Gor. Szlavecsi 94 d. 50 p., G. Lendava 22, Dolnya Szlávecsa 84, Küzdöbla 59, Szrdica 99, solszka deca 30 d. 25 p. vszevküp 569 din 5 p.

Senk 'zínata. Novivrbászka gmána je na csészt szvojemi obcsno postüvanomi dühovniki G. A. Wágneri ob priliki odprtja Vrbaszka 'zínata eden Luther pláscs dála zgotoviti, sterga szo gmáne inspektor na cseli prezbiteroz z-tem 'zelényom dáli prék Wágneri, naj té pláscs na blagoszlov szvojoj familiji i gmáni escse dugo noszijo. Globoko genyeni szo zahválili Wágner predszenik té senk i szo oblúbili, ka pôleg szvoje nájbögse mócsi bodo delali za gmáno. Ali z-ednim zdényem szmrta szo ono szvoje 'zelénye vjávili, naj tó bôde nyihov szmrtni pláscs. Kak hitroma je tó pôsztao.

Nôvi zvonovje. Evang. obcsina Kosarovci szta je dvá nôviva zvoná szprávilá, steriva szta preminôcse dní pripelaniva z Maribora. Eden je 120 kg., ov pa 223 kg. 'zmécse.

Nasi nôvi cérkevní voditelje. Po pokopálicsi Wagner G. Adolfa je pod predszeniksztvom Dr. Roth Vilmosa edno tanacsüvanye dr'záno, na sterom szo nazôcsi bodôcsi ocsevje 'zínata Dr. Popp Filipa, 'zínata podpredszenika z-vodsztvom 'zínata, cérkevne krajine podpredszenika, Schäfer Lajosa, pa z-vodsztvom krajine zavúpali.

Novivrbászka gmána zmo'zno i lêpo cérkev má, vu stero je nédávno elektricsni poszvét tüdi notriszpelani. Oltára káp nam ká'ze, kak Jezus obráni toga vtáplajôcsege Petra. Obri oltára vídimo szimbolizérano: vero, vüpazen i lüben. Na predganci vídimo szejácsa. Na feobi sze komaj dá naglédati originálno málanye: Luther pred orszacschim gyülêsom vu Wormsi. Kre edne sztráni vídimo veliko mramorno szpômenka táblo vu sztêno posztávleno. 137 imén je vu nyô vrêzано, z-zlátimi literami. Gmáne szinovje szo tó, kí szo vu szvetovnoj bojni 'zítek szvoj gorialdüvali. Preminôcse leto nyim je pozdignola fara té vecsen szpomin.

Pregléd vu nisterni nasi faraj. Po zaklücsenyi 'zínata szmo nikáki nê sli zdráven domô, nego szmo goripoiszkali nisterne nase gmáne, kakti Noviszád, odkud szo sze rávno pakivali dühovnik, ár ji je vu Szepesség pozvála edna gmána. Bilí szmo v-Zemuni, gde je nasa fara nédávno vrêloga i delavnoga sinyôra dobila za szvojeja dühovnika vu oszobi Kettenbach Jakuba, kí

szo lübeznivo obezsali, ka nász eti vu Prékmurji ednôk tüdi goripoiscsejo. Z-Zemuna szmo predpoldnévom po hajôvi prék sli v-Beograd. Tü szmo sze szrécsali z-onimi tüvárissi nasimi, kí szo prvêsi dén v Pancsevi bilí. Beogradszki nas dühovnik g. Turek szo nam z-velikov prijaznvosztjov pokazali nasega prêdnyega várasa znamenitoszti. Pokázali szo nam tüdi farov i molitvárnico, meszto stere namenyávajo naszkori cérkev dati zídati. Veszelílo nász je viditi, ka fara tüdi ovodo má, vu steroj sze je lêpi sereg decé cšrsztvo spilalo. Fara száma (!) tüdi vödáva eden gmánszki liszt 'ze III. leto. Dôbili szmo 'znyega eden ekszemplár, vu sterom je doliszpízszano, kak je prísła gmána 1860. leta do szvoje vezdásnye bo'ze hí'ze. Interesantno je doliszpízszani, tüdi vu toj numeri, dvorszki bao, steri je jan, 23. bio dr'záni i na sterom szo nas beogradszki dühovnik tüdi szrecso meli tao vzéti. Zamerkati je vrêdno, ka „Anglusko i zvônêsnye Tüvárístvo za Bible“ v Beográdi dojszklád má, gde sze vszefelé biblije, náimre po szlávszki jekikaj dobíjo. Proszili szmo vodsztvo, da bi nam napomôcs biló vu tom, ka bi sze po nasem vendszlovenszkom jekiki znôvics vönastampala Biblija. Pod vodsztvom Dr. Popp sinyôra i Turek dühovnika szmo hodili escse vu minisztrsztvi vere. Popoldnévi szmo sze vu filiálko Zemunszke gmáne, vu Be'zanijo pelali. Tü sze je zíbala zibelka nasega vizzoko postüvanoga, obcsno lüblenoga zagrebecskoga sinyôra, Dr. Popp Filipa. 'Znyimi navküpe vu krô'zi nyihovi lübléni szmo pár veszéli vör potrosili tü. — Gori szmo poiszkali escse edno cvetécsó gmáno: *Novo Pazovo*. Tü szmo tüdi Dr. Popp sinyôra rodbine gôszte bilí. Nova Pazova má 6000 prebiválcov, kí szo vszi evangelicšáni. Na cérkvi 'ze odzvüna na sztêni cstémo szvéte recsí, obri edni dvér: „Pojte, ár szo 'ze vsza gotova“; obri drúgi dvér: „Blázeni szo, kí poszlúsajo Rêcs bo'zo ino jo varjejo.“ Pri cérkvi jeszte lêpi ogradcsek, vu sterom vídimo Luther Mártona 1903. leta goriposztávleni szteber. Preminôcse leto je fara goridála posztaviti edno lêpo gmánszko hrambo, tak imenüvani: „Luther dom“, vu sterom jeszte tüdi edna velika dvorána. Tü sze dr'zijo verevadlúványszka naprêdávanya, pobo'zni zvecsarki i verenávcso vcsenyé. Ka je pa nájvéksega prestimanya vrêdno pri toj vrêloj gmáni, pred 16 létmi je pozdignoti dála szírotinszko hí'zo na edne kondignácije. 11 szírotinszke decé szmo vidili vu nyê, na stere edna lübezniva diakoniszszá noszi verno szkrb.

Dári na Diacski Dom v püconszkoj fari: Vrečsics Viktor Vanecsa 30, Varga Ferenc Predanovci 50, Gergorec Miklos Andrejci 12-50, Skrilec Jánosova Polana 20, Veren Stevanova Szebeborci 20, vdove Fliszár Ferenc Pucinci 10, Preininger Franc, Kolosa Stevan Gorica 10-10, Savel Sándor, Bedök János Vanecsa 10-10 D. Goszpá püconszka fararca 16 litrov jeszia, z-Vancsvészi: Szinic Ferenc 20, Podlészek Stevan 10, János 20, z-Predanovec: Kocén Ferenc 10, z-Kapce: Vútek Stevan 10, z-Celja; Veren József 100, z-Püconszke fare áldovi 1015 din. z-Radgonye g. Péntek János 15 schilingov, v nasi pénezaj 119 din. 25 p. z-Szobote g. Schöck Samu málar eden lépi, velki Luther Mártona kēp. Prékurszka Banka (sztára gasza) 1000 din. goszp. Hartner Géza szo nam eden 6 m. dúgi ril brezplácsno gori dáli na 'zagdile zrezati. Jarnovics Péterova szo edno prakticsno tálco darúvali.

Vszém daritelom szrdcsna hvála za darúvane áldove. Poszebno szrdcá hválimo sztáre gasze voditelom za lépi áldov.

Szobotsko evang. 'zenszko drústvo je z-10 jezero dinármi sztroskom vō dalō popraviti orgole i zaboje meszto rekvirérani 'zvegléo 49 nōvi szpravilo. Szobotsko 'zenszko drústvo veliko i hasznovito delo odprávla na cérkevnom pōli. Z-etim nōvim dobrosinēnyem, je pá znōva poszvedocsilo verevrēloszt, z-sterim je globoko zahválnoszt zbdúilo vu szdcáj nasi.

Za volo erjávcsice, (skarlatice) betega, tak na jun. 27-ga naminyeno Diacskoga Dōma poszvetsüvanye, kak na 29-ga naznanyenoga

sinyōrszkoga gyülésa dr'zánye, sze na visje ob-lászti zravnyane, nadúze odvrže.

Zaká? »Csi je Bōg povszud nazōcsi bō-dōcsi, zaká pohodjávamo dōnok cérkev?« pítáo je eden cseden. Te csednēsi je odgōvoro: »Priáteo! cēli lüft je pun z-vodōv, dōnok. sto scsé 'zēj szvoj gasziti, k-sztüdenci more idti.«

Vsze ka potrebūjete

za szēbe, za szvojo dr'zino, szvoje priátele nájlepso zlatino i szrebrino, vere, verēzice, prsztane, navúhnice, zapesztnice, i vesz nakit vu vszákōj cēni; nadale: aparáte za brítje i rēzanye vlászti, no'ze, skárje, za cigarete do-boze, péneznice, lísztnice, gledala i nájralsic-nēse, prakticsne predmēte dobíte kúpiti brez vszáke rizike, ár sze Vam nepovszecsno taki, na 'zelēnye odmení z-drūgim. Preglednite bo-gato ilustróvani divat cēnik, steroga brezplácsno dobíte od szvetovne firme H. SUTTNER v-Ljublani st. 665.

Dinár je od nisternoga csasza rétek pōsztao. Vedno ga je težké dobíti. Ali 'zivlēnye prisziljáva vszákōga na bo-jüvanye za obsztánek i sto scsé v-tom boji ob-ládati, more zdrav bidti cšrsztev i delaven. Zátó potrebūjemo pri obrūdjenoszti, pri poménkanya mōcsi primerni pocsínek i okrepiti sze, k-tomi i szlabōmi szpanyē nájbole haszní Fellerjov prijétno disécsi „Elsafluid“ kí o'zivi, cšrszti, krepí 'zile, 'zivce, polēsáva bolecsíne. Stero nam vedno i znōva potrdjávajo. Elsafluid tüdi pri mocsni reumaticsni bolecsínaj dobro valá, sz-

poznán je kak dober kosmetikum. Mocsnēsi, i bolsega delóványa, kak francusko 'zganyé ('zgáno víno) 6 dvojnati, ali 2 velkiva speciálniva pik-szisa za 63 Din. 12 dvojnati, ali 4 velki spe-ciální kobaki za 99 Din. 36 dvojnati, ali 12 velki stekelnice za 250 din. z-pakivanyem i z-postnínov razposíla po povzétji, ali prōti naprē poszlanom dinári lekarnár EUGÉN V. FELLER v-Stúbici Donji Centrala 50°, Hravatska.

Po jedni glázē Elsafluida po 9 dináraj apotekam i priszpodobnim trgovinam.